

Obsah

Koncepcia gynekologicko-pôrodníckej starostlivosti (prof. MUDr. Ernest Dlhoš, DrSc.)	13
Postavenie ženy v socialistickej spoločnosti	13
Nová náplň práce ženskej sestry	17
Osobnosť ženskej sestry	18
Sexuálna biológia	20
Pohlavnosť	20
1. Cytogénne rozmnožovanie	20
2. Ovplyvnenie pohlavia	22
Vplyv gonád na telesnú konštitúciu	24
Konštitučné typy	25
Anatómia a vývoj pohlavných orgánov	26
Panva	26
Priemery panvy v jednotlivých rovinách	31
Anatómia rodidiel	36
Vonkajšie rodidlá	37
Vrch ohanbia	37
Veľké pysky ohanbia (labia maiora)	37
Malé pysky ohanbia (labia minora)	38
Dráždec (clitoris)	38
Panenská blana (hymen)	39
Hrádza (perineum)	39
Prsníky (mammas)	39
Vnútorne rodidlá	40
Pošva (vagina)	40
Maternica (uterus)	42
Vajíčkovody (tubae uterinae)	43
Vaječníky (ovaria)	44
Vývoj pohlavných orgánov	45
1. Vývoj vnútorných rodidiel	45
2. Vývoj vonkajších pohlavných orgánov	46
3. Pohlavná diferenciácia	46
Fyziológia rodidiel	47
Činnosť rodidiel	47
Hormóny riadiace činnosť rodidiel	47
Vývojové obdobia života ženy	52
Puberta	52

Obdobie pohlavnej zrelosti	54
Prechod	54
Sexuálny život	55
Plánované rodičovstvo	59
Antikoncepcia	61
Hygiena ženy	63
Osobná hygiena	63
Hygiena počas menštruácie	64
Stravovanie, alkohol a fajčenie	65
Vyprázdňovanie	65
Spánok	66
Odev a obuv	66

PRAVIDELNÉ PÔRODNÍCTVO

Tehotnosť	71
Podstata materstva, oplodnenie	71
Oplodnenie	72
Vznik pohlavia	75
Vývoj oplodneného vajíčka	77
Trvanie vnútromaternicového vývoja	82
Plodové vajce	85
Plodové blany	85
Plodová voda	86
Pupočník	87
Plod	88
Životné prejavy plodu	92
Rozmery hlavičky	93
Výživa oplodneného vajíčka	95
Placenta	96
Placentárny obeh	98
Fetálny obeh	100
Uloženie plodu v maternici	102
Poloha plodu	102
Postavenie plodu	103
Držanie plodu	104
Naliehanie plodu	105
Zmeny, ktoré vyvoláva tehotnosť v organizme ženy	106
Zmeny na rodidlách	107
Zmeny na ostatných orgánoch	114
Steny brucha	114
Pokožka	114
Nervová sústava	115
Močové orgány	117
Plúca	118
Srdce	118
Cievna sústava	118
Krv	119
Žalúdok a črevný trakt	119
Pečeň	120
Pohybové ústroje	120
Žľazy s vnútorným vylučovaním	121
Diagnóza tehotnosti a určenie termínu pôrodu	123

Tehotenské znaky	123
Biologické skúšky na tehotnosť	127
Príznaky odumretia plodu	130
Výpočet termínu pôrodu	130
Príznaky blížiaceho sa pôrodu	132
Pôrodné vyšetrenie	133
Anamnéza	135
Aspekcia — inšpekcia (vyšetrenie pohľadom)	142
Palpácia (vyšetrenie pohmatom)	149
Auskultácia (vyšetrenie sluchom)	156
Meranie panvových rozmerov (menzurácia)	160
Pošvové vyšetrenie	167
Rektálne vyšetrenie	173
Rozpoznanie prvorodičky a viacrodičky	174
Niektoré špeciálne vyšetrovacie metódy pomocou prístrojov	175
Živosť v tehotnosti	179
Stravovanie tehotnej ženy	180
Vyprázdňovanie	184
Starostlivosť o chrup	185
Spánok	185
Čistota	186
Starostlivosť o prsníky	186
Obliekanie	186
Zamestnanie	188
Športovanie	188
Cestovanie	189
Sexuálny život	189
Nákaza v pôrodníctve	190
Infekcia	190
Nozokomiálna infekcia	193
Pôrodná čistota	194
Sterilizácia	194
Chemická dezinfekcia	195
Mechanická dezinfekcia	195
Hygienické požiadavky na ženskú sestru	196
Prenatálna ochrana materstva	197
Prípravné obdobie	199
Tehotenské obdobie	199
Pôrod	203
Pojem pôrodu	203
Pôrodné sily	205
Pôrodné cesty	208
Dolný segment	208
Mäkké časti panvy	209
Konfigurácia a konformácia hlavičky	212
Podmienky normálneho pôrodu	213
Prijímanie rodičky	213
Pôrod	216
Prvá pôrodná doba, doba otváracia	217
Vak blán	220
Otváranie krčka	221
Druhá pôrodná doba, doba vypudzovania	224
Mechanizmus pôrodu hlavičky	225

Prvý mechanizmus — flexia hlavičky	226
Druhý mechanizmus — vnútorná rotácia hlavičky	228
Tretí mechanizmus — deflexia hlavičky	228
Štvrtý mechanizmus — vonkajšia rotácia hlavičky	230
Mechanizmus pliec	231
Tretia pôrodná doba, doba plodového koláča	232
Pomoc ženskej sestry pri pravidelnom pôrode	236
Povinnosti ženskej sestry v prvej pôrodnej dobe	237
Povinnosti ženskej sestry v druhej pôrodnej dobe	240
Nastrihnutie hrádze (episiotomia)	246
Chránenie hrádze	247
Povinnosti ženskej sestry po porodení plodu	253
Povinnosti ženskej sestry v tretej pôrodnej dobe	260
Kontrola placenty	267
Ošetrovanie rodičky	270
Ošetrovanie novorodenca	271
Šestonedelie	276
Popôrodné zmeny	276
Zmeny na rodidlách	278
Očistky, lochie	281
Vajíčkovody	282
Vaječníky	282
Pošva	283
Trhliny mäkkých pôrodných ciest	283
Nástup laktácie	284
Zmeny na ostatných častiach ženského tela	286
Príznaky prekonaného pôrodu	287
Stav ženy v šestonedelí	289
Starostlivosť o šestonedielku v nemocnici	291
Starostlivosť o šestonedielku v domácnosti	291

NEPRAVIDELNÉ PORODNICTVÍ (akad. Alfred Kotásek)

Patologický průběh těhotenství	301
Nepravidelnosti v trvání těhotenství	301
Potrat	301
Potrat samovolný	301
Potrat umělý	311
Předčasný porod	314
Prodloužené těhotenství, opožděný porod	315
Nemoci v těhotenství	316
Gestózy	317
Rané gestózy	317
Pozdní gestóza	319
Hepatopatie (těhotenské žloutenky)	329
Těhotenské neuropatie	331
Těhotenské dermatózy	331
Některé poruchy endokrinní a metabolické	331
Choroby přidružené	332
Infekční choroby v těhotenství	332
Choroby srdce a cév	335
Onemocnění ledvin a močových cest	336
Choroby krve	338

Potíže zažívací a střevní	340
Nepravidelnosti rodidel	341
Vulva	341
Pochva	341
Děloha	342
Přívěsky děložní	347
Nepravidelnosti plodového vejce	348
Nepravidelnost nidace	348
Mimoděložní těhotenství	348
Těhotenství vejcovodové	348
Těhotenství vaječnickové	350
Těhotenství břišní	351
Příznaky a diagnóza mimoděložního těhotenství	351
Vcestná placenta	353
Nepravidelnosti vaječných obalů	356
Zásněť hroznová	356
Chorionepiteliom	359
Poruchy amnia, deciduy a plodové vody	360
Předčasné puknutí amnia a choria	360
Onemocnění deciduy	361
Polyhydramnion	361
Oligohydramnion	362
Nepravidelnosti placenty	363
Nepravidelnosti tvaru placenty	363
Oběhové poruchy v placentě	365
Infekce placenty	366
Placenta adhaerens	366
Placenta accreta (increta)	366
Předčasné odlučování lůžka	367
Nepravidelnosti pupečníku	368
Úpon pupečníku	368
Délka pupečníku	369
Zakroucení pupečníku	370
Uzly na pupečníku	371
Změny na pupečnickových cévách	371
Poranění pupečníku	371
Mnohočetné těhotenství	372
Dvojčata	372
Dvojčata dvouvaječná	372
Dvojčata jednovaječná	373
Průběh těhotenství u dvojčat	375
Průběh porodu dvojčat	376
Diagnóza dvojčat	376
Vedení porodu dvojčat	377
Nepravidelný vývoj plodu	378
Velký plod	378
Zrůdné plody, vrozené vady	380
Hydrocephalus	380
Anencephalus — acranus	383
Meningocele — encephalocoele	383
Vývojové vady na krku, na hrudníku a břiše	384
Zrůdy podvojně	385
Nepravidelnosti polohy a držení plodu	386

Poruchy porodního mechanismu v poloze záhlavím	386
Asynklitické naléhání hlavy na pánevní vchod	386
Abnormální rotace hlavy polohy záhlavím	388
Hluboký příčný stav hlavy	389
Vysoký přímý stav	389
Deflexní polohy	390
Poloha předhlavím	391
Poloha čelní	392
Poloha obličejová	393
Polohy koncem pánevním	396
Polohy šikmé	403
Polohy příčné	406
Naléhání a výhřez malých částí	412
Nebezpečí, které hrozí plodu v těhotenství a za porodu	415
Hemolytická choroba novorozence	415
Nitroděložní hypoxie, anoxie	417
Vliv léků na poškození plodu	420
Poranění plodu	421
Krvácení plodu za porodu	422
Smrt plodu za těhotenství a za porodu	423
Nepravidelnosti pánve	429
Pánev všeobecně stejnoměrně zúžená	429
Pánve ploché	430
Pánve příčně zúžené	430
Pánve šikmo zúžené	431
Diagnóza nepravidelné pánve	431
Vedení porodu při patologické pánvi	433
Poruchy děložní práce a břišního lisu	434
Slabé stahy děložní	434
Příliš silné kontrakce děložní	438
Retrakce děložní	439
Poruchy břišního lisu	439
Poruchy třetí doby porodní a doby poporodní	442
Zadržení lůžka	442
Poruchy odlučování lůžka	444
Zadržení části lůžka a blan	444
Atonie děložní — krvácení v době poporodní	445
Děložní inverze	449
Poranění za porodu	452
Poranění zevních rodidel	452
Poranění hráze	452
Trhliny pochvy	456
Trhliny hrdla	457
Ruptura dělohy	458
Poranění pánve	462
Náhlá smrt ženy v těhotenství, za porodu a v šestinedělí	464
Akutní srdeční selhání	464
Krvácení do mozku	464
Vmetek do plícnice (embolie)	465
Embolie vzduchová	465
Embolie plodovou vodou	466
Porodní šok	466
Vykrvácení	468

Nepravidelnosti v šestinedělí	470
Některé poruchy a potíže v šestinedělí	470
Poruchy močového ústrojí	470
Poruchy konečníku	470
Psychózy v šestinedělí	471
Krvácení v šestinedělí	471
Poruchy funkce a onemocnění prsů	473
Nedostatečná tvorba mléka	473
Nadměrná laktace a poruchy ve vyměšování mléka	474
Poruchy bradavek	474
Zánět prsu	475
Nákaza v šestinedělí	477
Vznik infekce	478
Průběh infekce	479
Infekce vulvy a pochvy	480
Infekce děložní	481
Zánět děložní sliznice	481
Puerperální zánět děložního svalu	482
Parametritis	482
Zánět vejcovodů a vaječníků	485
Zánět pobřišnice	485
Pánevní peritonitis	486
Celkový zánět pobřišnice	486
Poruchy žil a mizních cest	488
Flebotrombóza	488
Tromboflebitis	489
Celková nákaza	490
Bakteriémie	491
Septikémie	491
Pyémie	493
Prevence puerperální nákazy	493
Léčba puerperální sepse	494
Některé vzácnější infekce v šestinedělí	495
Porodnické operace	497
Příprava k operaci	497
Anestézie	498
Operace přípravné	498
Nástřih hráze	498
Rozšíření hrdla a branky	499
Cerclage děložního hrdla	502
Úmyslné protržení vaku blan	502
Obrat	503
Obrat hmaty zevními	503
Obrat hmaty vnitřními	504
Extrakce plodu v poloze koncem pánevním	506
Kleště	506
Vakuumextraktor	510
Břišní císařský řez	510
Konzervativní císařský řez	511
Radikální císařský řez	512
Císařský řez u ženy mrtvé nebo umírající	512
Opakovaný císařský řez	513
Tubární sterilizace	513

Ošetřování ženy po císařském řezu	513
Zmenšovací operace	514
Operace na hlavě	514
Operace na krku	516
Operace na trupu	517
Operace ve třetí době porodní	517
Péče o asfyktického novorozence	520
Léky užívané v porodnictví	525
Slovensko-český a česko-slovenský slovníček rozdílných výrazů	529
Rejstřík	541